

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

20 Αυγούστου 2021

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3889

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 806/03-08-2021

Έγκριση Κανονισμού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών «Λαϊκός Πολιτισμός και Λογοτεχνία - Γεώργιος Α. Μέγας» (Folklore and Literature - Georgios A. Megas).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4485/2017 «Οργάνωση και Λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 114) και ιδίως τα άρθρα 30 έως και 37, 45 και 85.

2. Την υπό στοιχεία 163204/Ζ1/29-9-2017 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

3. Την υπό στοιχεία 216772/Ζ1/8-12-2017 υπουργική απόφαση «Τρόπος κατάρτισης του αναλυτικού προϋπολογισμού λειτουργίας και της έκθεσης βιωσιμότητας των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών» (Β' 4334).

4. Τις παρ. 7 και 8 του άρθρου 19 και την παρ. 3α του άρθρου 42 του ν. 4521/2018 «Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και άλλες διατάξεις» (Α' 38).

5. Τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 101 του ν. 4547/2018 (Α' 102).

6. Τον ν. 4009/2011 «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων» (Α' 195).

7. Τον ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 83).

8. Το π.δ. 85/2013 «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών» (Α' 124).

9. Τον ν. 3374/2005 και ιδίως τα άρθρα 14 και 15 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189).

10. Το απόσπασμα πρακτικού της Συνέλευσης του Τμήματος Φιλολογίας του ΕΚΠΑ (συνεδρία 14/06/2021).

11. Το απόσπασμα πρακτικού της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΕΚΠΑ (4η συνεδρίαση 9/7/2021).

12. Το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ (33η συνεδρίαση, 15-07-2021).

13. Το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζει:

Την έγκριση του Κανονισμού του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών «Λαϊκός Πολιτισμός και Λογοτεχνία - Γεώργιος Α. Μέγας» (Folklore and Literature - Georgios A. Megas), από το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022, ως ακολούθως:

Άρθρο 1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-ΣΚΟΠΟΣ

Το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ είναι η σχέση Λαϊκού πολιτισμού και Λογοτεχνίας. Σκοπός του ΠΜΣ είναι η δημιουργία επιστημόνων που θα είναι σε θέση να:

Α. Παράγουν νέα γνώση στην επιστήμη της λαογραφίας και των συναρμογών της με την επιστήμη της φιλολογίας και να δύνανται να επεξεργάζονται και να αξιοποιούν αυτή τη γνώση, στην ακαδημαϊκή και ερευνητική κοινότητα στην Ελλάδα και διεθνώς.

Β. Έχουν γνώση των κύριων θεωρητικών ζητημάτων και μεθόδων έρευνας, ανάλυσης και πρακτικών εφαρμογών που βρίσκονται στο επίκεντρο των προβληματισμών της λαογραφικής επιστήμης και να είναι σε θέση, μέσω πρωτοποριακών προσεγγίσεων, να αναδεικνύουν όλες τις διαστάσεις των παραδοσιακών και σύγχρονων λαογραφικών φαινομένων.

Γ. Μελετούν τον ελληνικό λαϊκό πολιτισμό και τον έντεχνο λαϊκό αφηγηματικό λόγο, τις πολύπλευρες εκφάνσεις του, διαχρονικά και συγχρονικά, σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο και συγκριτικά με τους πολιτισμούς άλλων λαών.

Δ. Έχουν το θεωρητικό και ερευνητικό υπόβαθρο, ώστε να στελεχώσουν την εκπαίδευση, τους ερευνητικούς οργανισμούς, τη δημόσια διοίκηση, τους πολιτιστικούς και εκδοτικούς φορείς, άλλους φορείς και να σχεδιάζουν, σε αυτά τα πλαίσια, καινοτόμες ερευνητικές, διδακτικές και πολιτιστικές δράσεις.

Ε. Έχουν την επιστημονική κατάρτιση ώστε να συνεχίσουν απευθείας και με άμεσο τρόπο τις σπουδές τους σε διδακτορικό επίπεδο.

Το ΠΜΣ οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Σ.) στην ειδίκευση «Λαϊκός Πολιτισμός και Λογοτεχνία» μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών.

Οι τίτλοι απονέμονται από το Τμήμα Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Άρθρο 2 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΠΜΣ

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του ΠΜΣ σύμφωνα με το ν. 4485/2017 είναι:

1. Η Συνέλευση του Τμήματος

2. Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) του ΠΜΣ: απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, που έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος για διετή θητεία. Τα μέλη της ΣΕ δεν δικαιούνται επιπλέον αμοιβή ή αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στην επιτροπή. Πρόεδρος της ΣΕ είναι ο Διευθυντής του ΠΜΣ, ο οποίος ορίζεται από τη Συνέλευση μεταξύ των μελών της ΣΕ. Η θητεία του Προέδρου της ΣΕ μπορεί να ανανεωθεί μία φορά. Η ΣΕ είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και:

- Εισηγείται στη Συνέλευση την κατανομή του διδακτικού έργου μεταξύ των διδασκόντων του ΠΜΣ.

- Ορίζει ανά διετία επιτροπή επιλογής των εισακτέων στο ΠΜΣ, αποτελούμενη από τον Διευθυντή του ΠΜΣ και δύο εξεταστές, καθώς και την ύλη των εξετάσεων. Οι εξεταστές είναι μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Φιλολογίας ΕΚΠΑ με το ίδιο ή συναφές προς την ειδίκευση του ΠΜΣ γνωστικό αντικείμενο, που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο πρόγραμμα.

- Εξετάζει φοιτητικά θέματα όπως αιτήσεις αναστολής φοίτησης, παράτασης σπουδών, κ.ά., και εισηγείται σχετικά στη Συνέλευση του Τμήματος.

- Η Συντονιστική Επιτροπή, με εξουσιοδότηση της Συνέλευσης του Τμήματος, θα αποφασίζει ως προς την οικονομική διαχείριση και ειδικότερα ως προς την έγκριση των δαπανών του προγράμματος και θα πιστοποιεί τη σχέση εκπαιδευτικών αναγκών του συγκεκριμένου προγράμματος με τις εκάστοτε αιτούμενες δαπάνες.

3. Ο Διευθυντής του ΠΜΣ και ο Αναπληρωτής του: Ο Διευθυντής του ΠΜΣ είναι μέλος ΔΕΠ πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του αναπληρωτή, του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ. Επιπλέον, είναι μέλος και προεδρεύει της ΣΕ. Ορίζεται μαζί με τον Αναπληρωτή του, με απόφαση Συνέλευσης του Τμήματος.

Ο Διευθυντής του ΠΜΣ εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος. Ο Διευθυντής δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο (2) συνεχόμενες θητείες και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο ως Διευθυντή. Έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Συγκαλεί σε συνεδρίαση τη ΣΕ.

β) Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των εν λόγω συνεδριάσεων, λαμβάνοντας υπόψη εισηγήσεις των μελών και των οργάνων του ΠΜΣ.

γ) Είναι μέλος της επιτροπής εξετάσεων και συντονίζει τη διαδικασία επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών στο ΠΜΣ.

δ) Εισηγείται αιτιολογημένα την αναπλήρωση ή αντικατάσταση μελών εξεταστικών επιτροπών, όποτε παραστεί ανάγκη.

ε) Έχει την ευθύνη σύνταξης του προϋπολογισμού και απολογισμού του Προγράμματος, τους οποίους υποβάλλει στη ΣΕ και ακολούθως στη Συνέλευση του Τμήματος προς έγκριση.

στ) Είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και για την έκδοση των εντολών πληρωμής των σχετικών δαπανών.

ζ) Κατά τη λήξη της θητείας του, καθώς και της ΣΕ, συντάσσει αναλυτικό απολογισμό του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του ΠΜΣ, καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του ΠΜΣ.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής του ΠΜΣ είναι Καθηγητής ή Αναπληρωτής Καθηγητής και εκπληρώνει τα καθήκοντα του Διευθυντή σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του.

Το ΠΜΣ «Λαϊκός Πολιτισμός και Λογοτεχνία - Γεώργιος Α. Μέγας» υποστηρίζεται από τη Γραμματεία του Προγράμματος, που απαρτίζεται από διοικητικούς υπαλλήλους του Τομέα Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας και του Τμήματος Φιλολογίας του ΕΚΠΑ. Τη διοικητική εποπτεία της έχει η Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας του ΕΚΠΑ. Η Γραμματεία του ΠΜΣ έχει ως καθήκον τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του ΠΜΣ, όπως την προετοιμασία της διαδικασίας εισδοχής υποψηφίων, την τήρηση των οικονομικών στοιχείων του Προγράμματος, τη γραμματειακή υποστήριξη της ΣΕ, την καταχώριση βαθμολογιών, την τήρηση Μητρώου φοιτητών κ.λπ.

Άρθρο 3 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

Στο ΠΜΣ «Λαϊκός Πολιτισμός και Λογοτεχνία - Γεώργιος Α. Μέγας» γίνονται δεκτοί κάτοχοι τίτλου του Α' κύκλου σπουδών των Τμημάτων (Ελληνικής) Φιλολογίας, λοιπών Τμημάτων Φιλοσοφικών Σχολών και Σχολών Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών, αναγνωρισμένων από τον ΔΟΑΤΑΠ, ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και απόφοιτοι άλλων Τμημάτων ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών της αλλοδαπής.

Γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι μέλη των κατηγοριών ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου του ν. 4485/2017.

Το ΠΜΣ «Λαϊκός Πολιτισμός και Λογοτεχνία - Γεώργιος Α. Μέγας» θα δέχεται δώδεκα (12) φοιτητές ανά ακαδημαϊκό έτος και προγραμματίζεται να απασχολεί επτά (7) περίπου διδάσκοντες, που προέρχονται τουλάχιστον κατά 60% από το Τμήμα Φιλολογίας του ΕΚΠΑ, σύμφωνα με το άρθρο 36 του ν. 4485/2017. Ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών στο ΠΜΣ ανά σεμινάριο και ανά έτος για κάθε διδάσκοντα είναι περίπου εννέα (9).

Σημειώνεται ότι ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών στα ΠΜΣ του Τμήματος Φιλολογίας είναι περίπου εβδομήντα (70) ανά έτος σε σχέση και με τον αριθμό των περίπου τετρακοσίων (400) προπτυχιακών φοιτητών ανά έτος και των σαράντα εννέα (49) διδασκόντων του Τμήματος Φιλολογίας του ΕΚΠΑ.

Τα ανωτέρω στοιχεία δίνονται κατά προσέγγιση και ανταποκρίνονται στα δεδομένα του έτους σύνταξης του Κανονισμού.

Άρθρο 4 ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Η επιλογή των φοιτητών γίνεται σύμφωνα με το ν. 4485/2017 και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Κάθε Μάιο, έπειτα από εισήγηση της ΣΕ του ΠΜΣ και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Φιλολογίας, δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και του Ιδρύματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών στο ΠΜΣ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του ΠΜΣ, σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

1. Αίτηση συμμετοχής.
  2. Βιογραφικό σημείωμα.
  3. Επικυρωμένο αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών.
  4. Αντίγραφα τυχόν επιπλέον πτυχίων ή πιστοποιητικών.
  5. Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας με βαθμό πτυχίου. Σε αυτήν απαιτείται να περιέχεται η βαθμολογία ενός (1) τουλάχιστον μαθήματος του ίδιου ή συναφούς με το ΠΜΣ γνωστικού αντικείμενου.
  6. Αντίτυπα τυχόν δημοσιευμάτων σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή.
  7. Αποδεικτικά τυχόν επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας.
  8. Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας
  9. Απαραίτητος όρος για να γίνουν δεκτοί πτυχιούχοι ως υποψήφιοι είναι να γνωρίζουν μία, τουλάχιστον, από τις εξής ξένες γλώσσες σε επίπεδο Γ1 του Συμβουλίου της Ευρώπης: Αγγλικά (επίπεδο Advanced) / Γαλλικά (επίπεδο Delf 2) / Γερμανικά (επίπεδο Mittelstufe) / Ιταλικά (επίπεδο CELI 4) ή να γνωρίζουν απαραίτητα την Αγγλική γλώσσα σε επίπεδο B2 και επιπλέον μία από τις εξής ξένες γλώσσες σε επίπεδο B2 του Συμβουλίου της Ευρώπης: Γαλλικά / Γερμανικά / Ιταλικά / Ισπανικά / Ρωσικά.
- Οι φοιτητές από ιδρύματα της αλλοδαπής πρέπει να προσκομίσουν πιστοποιητικό αντιστοιχίας και ισοτιμίας από τον ΔΟΑΤΑΠ, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 34 του ν. 4485/2017.

Τον έλεγχο των δικαιολογητικών, αρχικώς, κατά την κατάθεσή τους, διενεργεί η Γραμματεία, και οριστικώς η επιτροπή εξετάσεων.

Η επιλογή των εισακτέων πραγματοποιείται βάσει των αποτελεσμάτων γραπτής εξέτασης και συνέντευξης, με συνεκτίμηση κριτηρίων, με τους εξής συντελεστές:

- Γραπτή εξέταση (άριστα 10, βάση 6), σε ποσοστό 45%. Οι αποτυχόντες στη γραπτή εξέταση δεν καλούνται στη συνέντευξη.

- Βαθμός πτυχίου, σε ποσοστό 15%.

- Μέσος όρος βαθμολογίας στα σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ προπτυχιακά μαθήματα, με συνυπολογισμό του αριθμού των μαθημάτων, σε ποσοστό 20%.

- Συνέντευξη σε ποσοστό 10%.

- Ειδικά προσόντα, ερευνητικό έργο, δημοσιεύσεις, ανακοινώσεις, συμμετοχή σε σεμινάρια-συνέδρια, επιπλέον ξένες γλώσσες κ.ά., σε ποσοστό 10%.

Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η επιτροπή επιλογής καταρτίζει τον Πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών και τον υποβάλλει στη ΣΕ και ακολούθως στη Συνέλευση του Τμήματος προς έγκριση.

Οι επιτυχόντες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του ΠΜΣ εντός δέκα (10) ημερών από την απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Οι ισοβαθμούντες γίνονται δεκτοί σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσοτέρων φοιτητών, καλούνται να εγγραφούν στο ΠΜΣ οι επιλαχόντες, εφόσον υπάρχουν, με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

Άρθρο 5 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας.

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής με αίτησή του προς τη Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να ζητήσει αιτιολογημένα παράταση σπουδών, που δεν υπερβαίνει τα δύο εξάμηνα. Ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών, ορίζεται δηλαδή στα έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

Για τους εργαζόμενους μεταπτυχιακούς φοιτητές προβλέπεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης. Οι φοιτητές αυτής της κατηγορίας πρέπει αποδεδειγμένα να εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα και να προσκομίσουν σχετική σύμβαση εργασίας ή βεβαίωση εργοδότη. Μερική φοίτηση προβλέπεται, και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και για μη εργαζόμενους φοιτητές που αδυνατούν, αποδεδειγμένα, να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της πλήρους φοίτησης για σοβαρούς λόγους υγείας, οικογενειακούς, στράτευσης κ.ά. Η διάρκεια μερικής φοίτησης δεν μπορεί να ξεπερνάει τα οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η δυνατότητα μερικής φοίτησης αποφασίζεται από την ΣΕ του ΠΜΣ, κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου.

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής με αίτησή του μπορεί να ζητήσει αιτιολογημένα προσωρινή αναστολή των σπουδών του, που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα, για σοβαρούς λόγους υγείας, επαγγελματικούς, οικογενειακούς, στράτευσης κ.ά. Η προσωρινή αναστολή των σπουδών χορηγείται με απόφαση της Συνέλευσης του ΠΜΣ. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας

τητας δεν προσμετρούνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης. Κατά τη διάρκεια της αναστολής φοίτησης δεν ισχύουν τα προβλεπόμενα δικαιώματα των φοιτητών.

Άρθρο 6 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το ΠΜΣ ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους.

Για την απόκτηση ΔΜΣ απαιτούνται συνολικά εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες (ECTS).

Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχία εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, συγγραφή επιστημονικών εργασιών, συμμετοχή σε ερευνητικές και επιστημονικές δραστηριότητες του ΠΜΣ, καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης και, επικουρικώς, με ηλεκτρονικά μέσα (πχ. e-class), κατά την κρίση των διδασκόντων.

Εκτός των μαθημάτων, στο πλαίσιο του ΠΜΣ μπορούν να οργανώνονται συνέδρια, ημερίδες, διαλέξεις, επισκέψεις, εκδρομές, στα οποία οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται να μετάσχουν.

Τα μαθήματα οργανώνονται σε εξάμηνα, πραγματοποιούνται σε εβδομαδιαία βάση και διεξάγονται στην ελληνική γλώσσα. Κατά περίπτωση, και για να εξυπηρετηθούν οι διεθνείς συνεργασίες του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών μπορούν να πραγματοποιηθούν διαλέξεις από προσκεκλημένους ομιλητές στην ελληνική, αγγλική ή σε κάποια άλλη γλώσσα.

Α. Το πρόγραμμα των μαθημάτων διαμορφώνεται ενδεικτικά ως εξής:

«Λαϊκός Πολιτισμός και Λογοτεχνία»

Α' εξάμηνο		
Μαθήματα	Διδ. ώρες	ECTS
Λαογραφικές έννοιες και μεθοδολογικές πρακτικές: ιστορία και κριτική	3	10
Προφορικός λόγος και πολιτισμός: καθημερινή ζωή, δημιουργική επικοινωνία και αφηγηματικές κοινότητες (Ελλάδα, Μεσόγειος, Ευρώπη)	3	10
Λαϊκή λογοτεχνία, λόγια λογοτεχνία, ηλεκτρονική προφορικότητα	3	10
ΣΥΝΟΛΟ	9	30
Β' εξάμηνο		
Μαθήματα	Διδ. ώρες	ECTS
Ελληνική Λαογραφία - Ελληνικοί περιφερειακοί και τοπικοί πολιτισμοί	3	10
Η διδασκαλία του λαϊκού πολιτισμού στο σχολείο. Η έννοια της Εθνογραφίας - Σχολικής Εθνογραφίας	3	10
Προσεγγίσεις του πολιτισμικού ιδεώδους των ύστερων βυζαντινών χρόνων και της τουρκοκρατίας Διδ. ώρες 3 ECTS 10 ή Λαϊκή Λατρεία: Κείμενα και παραδόσεις	3	10

ΣΥΝΟΛΟ	9	30
Γ' εξάμηνο		
Μαθήματα	Διδ. ώρες	ECTS
Χωριό-πόλη, αγροτικοί-αστικοί πολιτισμοί και λογοτεχνία (19ος έως πρώιμος 21ος αιώνας) στην Ελλάδα	3	10
Μάθημα Επιλογής από Ανοικτό πίνακα	3	10
Μάθημα Επιλογής από Ανοικτό πίνακα	3	10
ΣΥΝΟΛΟ	9	30
Δ' εξάμηνο		
		ECTS
Διπλωματική εργασία		30

Ανοικτός Πίνακας μαθημάτων επιλογής

Οι φοιτητές θα μπορούν να επιλέγουν έως δύο μαθήματα από τον παρακάτω Ανοικτό Πίνακα Μαθημάτων Επιλογής, εφόσον είναι διαθέσιμα και διδάσκονται σε κάθε δεδομένο εξάμηνο.

Ειδικότερα για τα προσφερόμενα σεμινάρια του ΠΜΣ «Δέξιππος» και του ΠΜΣ «Κοραής» που περιλαμβάνονται στον Ανοικτό Πίνακα ισχύουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Οι φοιτητές του ΠΜΣ «Λαϊκός Πολιτισμός και Λογοτεχνία - Γεώργιος Α. Μέγας» θα μπορούν να επιλέγουν μόνο σεμινάρια των οποίων οι διδάσκοντες συναινούν να δεχθούν φοιτητές του ΠΜΣ «Λαϊκός Πολιτισμός και Λογοτεχνία - Γεώργιος Α. Μέγας».

β) Ως ανώτατος αριθμός των φοιτητών του ΠΜΣ «Λαϊκός πολιτισμός και Λογοτεχνία» οι οποίοι θα γίνουν δεκτοί σε ένα έκαστο σεμινάριο από τα προσφερόμενα σεμινάρια του ΠΜΣ «Δέξιππος» και του ΠΜΣ «Κοραής» κατά τη διάρκεια ενός εξαμήνου ορίζεται ο αριθμός των τριών φοιτητών. Αν οι φοιτητές του ΠΜΣ «Λαϊκός Πολιτισμός και Λογοτεχνία - Γεώργιος Α. Μέγας» είναι περισσότεροι από τον καθορισμένο ανώτατο αριθμό ή εάν ξεπερνούν το μέγιστο όριο συμμετεχόντων για κάθε σεμινάριο, ο διδάσκων του σεμιναρίου θα έχει απόλυτη ελευθερία να επιλέξει μεταξύ τους με οποιοδήποτε κριτήριο κρίνει ο ίδιος σκόπιμο (χρονική προτεραιότητα, προσωπική συνέντευξη κ.ο.κ.).

Προσφερόμενα σεμινάρια του ΠΜΣ «Δέξιππος» (ενδεικτικά)

(σημείωση: ανάλογα με τη διαμόρφωση του προγράμματος διδασκαλίας του ΠΜΣ «Δέξιππος» ενδέχεται να μην προσφέρονται όλα τα κάτωθι σεμινάρια κάθε χρόνο)

Αρχαία Ελληνικά:

1. Αρχαϊκό έπος
2. Τραγωδία
3. Κωμωδία
4. Παπυρολογία
5. Ιστοριογραφία
6. Ρητορεία
7. Γραμματεία Ελληνιστικής εποχής και πρώιμων Αυτοκρατορικών χρόνων
8. Παλαιογραφία-Κριτική Κειμένου
9. Φιλοσοφία
10. Γραμματεία Ύστερης Αρχαιότητας

Λατινικά:

11. Αυγούστεια Ποίηση
12. Ρωμαϊκή Φιλοσοφία
13. Μεταγενέστερη Λατινική Γραμματεία
14. Πεζογραφία της Ρεπουμπλικανικής ή της Αυτοκρατορικής εποχής
15. Ποίηση της Ρεπουμπλικανικής ή Αυτοκρατορικής περιόδου
16. Ρωμαϊκή Ρητορεία
17. Ρωμαϊκή Επική ποίηση
18. Ρωμαϊκή Λυρική Ποίηση/Ελεγεία
19. Ρωμαϊκό Δράμα
20. Λατινική Παλαιογραφία

Προσφερόμενα σεμινάρια του ΠΜΣ «Κοράης»

21. Μεθοδολογία της έρευνας - Εκπόνηση επιστημονικής μελέτης
22. Νεοελληνική Πεζογραφία
23. Νεοελληνική Κριτική
24. Νεοελληνικό Δράμα
25. Νεοελληνική Ποίηση II
26. Νεοελληνική Πεζογραφία II
27. Συγκριτική Φιλολογία II
28. Θεωρία Λογοτεχνίας II
29. Αρχαική Έρευνα Εκδοτική-Βιβλιογραφία-Βιβλιολογία
30. Νεοελληνική Ποίηση
31. Συγκριτική Φιλολογία
32. Θεωρία Λογοτεχνίας

Άλλα μαθήματα επιλογής

33. Συγκριτική Λαογραφία- Λαϊκοί πολιτισμοί στη ΝΑ Ευρώπη, τη Μεσόγειο κ.λπ.
34. Από την επιτόπια έρευνα στο Λαογραφικό αρχείο: Καταγραφή, Συλλογή, Τεκμηρίωση.
35. Μύθος, παραμύθι, παροιμία, θρύλος λαϊκή ποίηση (τραγούδι), αυτοβιογραφική διήγηση, προφορική ιστορία, νέες μορφές του έντεχνου λαϊκού λόγου: θεωρητικές και εφαρμοσμένες προσεγγίσεις.

Β. Περιεχόμενο και περιγραφή μαθημάτων
Μαθήματα Υποχρεωτικά

1. Λαογραφικές έννοιες και μεθοδολογικές πρακτικές: ιστορία και κριτική

Στο εισαγωγικό αυτό μάθημα εξετάζεται ο λαϊκός πολιτισμός ως αντικείμενο της έρευνας, και οι όροι, έννοιες και πρακτικές συγκρότησης της πνευματικής ιστορίας και επιστημονικής παράδοσης του πεδίου των λαογραφικών σπουδών.

Το μάθημα χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος εξετάζονται οι κύριες θεωρίες, τα βασικά είδη και οι πρωτοπόροι της λαογραφικής έρευνας, στην Ελλάδα και διεθνώς. Πιο συγκεκριμένα θα αναλυθούν.

α) Οι προσπάθειες και οι δυσκολίες ορισμού του λαϊκού πολιτισμού, η διαμόρφωση μιας επιστημονικής ορολογίας και η ανάπτυξη της επιστήμης της λαογραφίας σε διαφορετικές χρονικές περιόδους και χώρες, με τους κύριους εκπροσώπους της, και η σημερινή της παρουσία.

β) Το πνευματικό και ιστορικό υπόβαθρο της λαογραφίας στην Ευρώπη και αλλού, ξεκινώντας από τα έργα του γαλλικού Διαφωτισμού, του γερμανικού Ρομαντισμού και των συναφών κινήσεων του 19ου και των

αρχών του 20ού αι., ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο ιστορικό υπόβαθρο και τη δημιουργία της ελληνικής λαογραφίας.

γ) Τα κύρια θέματα του λαϊκού πολιτισμού (λαογραφικές θεωρίες του είδους και επιμέρους είδη του λαϊκού πολιτισμού) και

δ) οι σημαντικές λαογραφικές θεωρίες που δείχνουν την εξέλιξη και σύγχρονη διαμόρφωση ενός επιστημονικού πεδίου σε διεθνή κλίμακα.

Στο δεύτερο μέρος του μαθήματος, εστιάζουμε στις διάφορες μεθόδους έρευνας, τις οποίες μπορεί να χρησιμοποιήσει ο λαογράφος, προκειμένου να προσεγγίσει πληρέστερα το πολυσχιδές αντικείμενο του λαϊκού πολιτισμού. Αρχικά, θα αναλυθεί το γενικό θεωρητικό πλαίσιο της ποιοτικής κοινωνικής έρευνας με αναφορά σε κύριες θεωρητικές σχολές (θετικισμός, κριτική θεωρία, φαινομενολογία, ερμηνευτική, κοινωνικός κονστρουκτιβισμός, κριτικός ρεαλισμός κ.ά.).

Στη συνέχεια, θα αναλυθούν τόσο οι παλαιότερες μεθοδολογικές προσεγγίσεις της ελληνικής λαογραφίας (συγκριτική μέθοδος, φιλολογικο-ιστορική μέθοδος, ιστορικο-γεωγραφική προσέγγιση κ.ά.) όσο και οι σύγχρονες λαογραφικές προσεγγίσεις, που αποσκοπούν σε μια διεπιστημονική ολιστική προσέγγιση των κοινωνικών φαινομένων (εθνογραφική μέθοδος, κοινωνικο-ιστορική μέθοδος, ιστορικο-ανθρωπολογική προσέγγιση κ.ά.).

Ιδιαίτερο βάρος θα δοθεί στην ανάλυση περιεχομένου (content analysis). Πρόκειται για μια μέθοδο δευτερογενούς ανάλυσης υλικού, που ενδείκνυται για την προσέγγιση διάφορων μορφών γραπτών τεκμηρίων (εθνογραφικές καταγραφές, κείμενα ατομικών ή ομαδικών συνεντεύξεων, κείμενα από τον Τύπο, λογοτεχνικά κείμενα).

Στα μαθήματα θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην επιτόπια και την αρχαική έρευνα. Συγκεκριμένα, στο μάθημα περιλαμβάνονται ασκήσεις επιτόπιας έρευνας (έρευνα πεδίου, συμμετοχική παρατήρηση, συνεντεύξεις ατομικές και ομαδικές, ομάδες εστίασης) στον αγροτικό και τον αστικό χώρο, καθώς και αρχαική έρευνα στο Λαογραφικό Μουσείο και Αρχείο (έρευνα σε χειρόγραφα πρωτογενούς λαογραφικής ύλης, σε αρχεία βιογραφιών και μαρτυριών καθώς και σε εφημερίδες).

2. Προφορικός λόγος και πολιτισμός: καθημερινή ζωή, δημιουργική επικοινωνία και αφηγηματικές κοινότητες (Ελλάδα, Μεσόγειος, Ευρώπη).

Σε αντίθεση με την άποψη που θέλει τον προφορικό λόγο ως κάτι σύνθητες και απλό, η λαογραφική έρευνα τον θεωρεί, καθώς και τον αντίστοιχο πολιτισμό, τρόπο έκφρασης και επικοινωνίας και εστιάζει στη ζωντανία του, στις ιστορικές και τις σύγχρονες μορφές του, καθώς και στη δυναμική του να πραγματεύεται και να ορίζει ταυτότητες και πραγματικότητες ατόμων και συλλογικότητων.

Το μάθημα διδάσκει την ανάδειξη των σχέσεων λαογραφίας και λογοτεχνίας, ώστε να φανεί το εύρος των ανταλλαγών μεταξύ λόγιας και λαϊκής κουλτούρας. Εξετάζουμε, με τη βοήθεια της σχετικής λαογραφικής ορολογίας (προφορικότητα, λαϊκή αφήγηση, μορφή-είδος, αφηγηματική παράσταση) - τους μετασχηματισμούς του

προφορικού λόγου, τις αισθητικές και συμβολικές διαστάσεις του και την κοινωνική λειτουργικότητά του στις καθημερινές πρακτικές επικοινωνίας. Θα μελετήσουμε τη θέση του προφορικού λόγου στον λαϊκό πολιτισμό,

α) άμεσα, μέσα από τη μελέτη γεγονότων προφορικής επικοινωνίας και αφήγησης στο πλαίσιο μιας συλλογικής ομάδας

β) έμμεσα, μέσα από τη μελέτη κειμένων που εγκιβωτίζουν στοιχεία του προφορικού λόγου και πολιτισμού ή δίνουν πληροφορίες για την κυκλοφορία του στην καθημερινότητα.

Στη βάση της γνωστής διατύπωσης του Μ. Γ. Μερακλή, «Η Λογοτεχνία δεν είναι μόνο λογοτεχνία / Λογοτεχνία δεν είναι μόνο η λογοτεχνία» θα εστιάσουμε:

- Στη λογοτεχνία του λαϊκού πολιτισμού, δηλαδή τους τρόπους με τους οποίους οι συγγραφείς εντάσσουν τον λαϊκό πολιτισμό και στοιχεία της κοινωνικής ζωής στα έργα τους.

- Σε ημι-λόγια και ημι-προφορικά κείμενα, τις σχέσεις μεταξύ γραπτής και προφορικής λογοτεχνικής παράδοσης σε διαφορετικές περιόδους ή είδη (Δημώδη Μεταβυζαντινά κείμενα, Φαναριώτικη λογοτεχνία, Νεώτερη και σύγχρονη λογοτεχνία κ.ά.).

Επιμέρους περιπτώσεις και παραδείγματα, με έμφαση στον ελληνικό, ευρύτερα ευρωπαϊκό και μεσογειακό χώρο, αντλούνται από την ελληνική και διεθνή ιστορική και λαογραφική βιβλιογραφία, το υλικό των ιστορικών και λαογραφικών αρχείων και τα δεδομένα της επιτόπιας έρευνας.

3. Λαϊκή λογοτεχνία, λόγια λογοτεχνία, ηλεκτρονική προφορικότητα

Η λαϊκή λογοτεχνία αποτελεί ένα φαινόμενο εξελισσόμενο μέσα στο χρόνο και, ως τέτοιο απασχολεί τη λαογραφία όχι μόνο ως λογοτεχνικό, αλλά και ως κοινωνικό και ιστορικό γεγονός. Όπως και τα άλλα είδη της λαϊκής τέχνης, αποσκοπεί στην ικανοποίηση συλλογικότερων αναγκών. Διακρίνεται σε διάφορα είδη, που ποικίλλουν, ανάλογα προς την εκάστοτε λειτουργία και τη μορφή που παίρνουν. Οι διεθνείς εξελίξεις στον τομέα της λαογραφίας έδειξαν ότι τα λαογραφικά είδη (παραμύθια, παροιμίες, τραγούδια, έθιμα, υλικός βίος) μπορούν να αξιοποιηθούν σε ποικίλα κοινωνικά συμφραζόμενα και έτσι να συμβάλουν στην ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού σε θέματα λαϊκού πολιτισμού που άπτονται της ζωντανής κοινωνικής μνήμης της εποχής μας.

Ο σύγχρονος ψηφιακός, εικονικός εν πρώτοις, κόσμος, αλλά και η ηλεκτρονική επικοινωνία ευρύτερα, προσεγγίζεται από τους σύγχρονους ερευνητές ως πεδίο πολιτισμού και όχι απλώς ως αυτάρκης τεχνολογία.

Η έλευση της νέας χιλιετίας έφερε νέα δεδομένα στο χώρο του λαϊκού πολιτισμού: μια εποχή δευτερογενούς, όπως την αποκάλεσε προφητικά ο Οηg, προφορικότητας.

Το μάθημα στοχεύει στη γνωριμία και την εξοικείωση με τα είδη της (κυρίως) σύγχρονης λαϊκής λογοτεχνίας, τους τρόπους διάχυσής τους αλλά και τις νέες μορφές που αυτά λαμβάνουν στην εποχή του αλληλεπιδραστικού διαδικτύου.

4. Ελληνική Λαογραφία - Ελληνικοί περιφερειακοί και τοπικοί πολιτισμοί

Στόχος του μαθήματος αυτού είναι η γνωριμία των φοιτητών και φοιτητριών με τους περιφερειακούς και τοπικούς πολιτισμούς της Ελλάδας και η διερεύνηση των τρόπων μέσω των οποίων αυτοί συγκροτούνται, μέσα από την ανάλυση εθνογραφικών παραδειγμάτων από τον χώρο της ηπειρωτικής και της νησιωτικής Ελλάδας και της ελληνικής διασποράς. Η προσέγγιση του θέματος είναι διεπιστημονική, ολιστική, με έμφαση στην ιστορικότητα και στον διάλογο της λαογραφίας με τις όμορες της κοινωνικές επιστήμες (κοινωνική και πολιτισμική ανθρωπολογία, κοινωνιολογία, γεωγραφία, ιστορία) γύρω από τα θέματα του χώρου, του τόπου, της κοινότητας και της ταυτότητας.

Η διδασκαλία του μαθήματος οργανώνεται στους ακόλουθους άξονες:

- Θεωρητικές προσεγγίσεις εννοιολογικών ζητημάτων που αφορούν στους περιφερειακούς και στους τοπικούς πολιτισμούς: Εστιάζουμε στη διερεύνηση των εννοιών του χώρου (φυσικού, σχεσιακού), του τόπου, του τοπίου, της κοινότητας (ως ιστορικού και κοινωνικού μορφώματος, αλλά και ως φαντασικής, συμβολικής και εικονικής κοινότητας) και των ειδών και εκφάνσεων της ταυτότητας (εθνικής, εθνοτοπικής, εθνοτικής, εθνοτικοτοπικής, διασπορικής, πολιτειακής, πανανθρώπινης), όπως αυτές οι έννοιες προκύπτουν από την ιστορική και δυναμική θεώρηση της σχέσης του ανθρώπου με το φυσικό και κοινωνικό του περιβάλλον. Προκειμένου να κατανοήσουμε τη συγκρότηση των τοπικών και των περιφερειακών ταυτοτήτων, ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στη μελέτη της τμηματικής συγκρότησης των ταυτοτήτων στην ελληνική κοινωνία.

- Μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη διερεύνηση των περιφερειακών και των τοπικών πολιτισμών: Οι μέθοδοι έρευνας περιλαμβάνουν την αρχειακή, τη βιβλιογραφική, την επιτόπια, την πολυτοπική και τη διαδικτυακή έρευνα, ανάλογα με την ερευνώμενη κοινότητα και την χρονική περίοδο που μελετάται. Εστιάζουμε επίσης στον ρόλο των λαογράφων ως ερευνητών των τοπικών και περιφερειακών πολιτισμών και ως ειδικών της πολιτιστικής διαχείρισης, καθώς και στις προκλήσεις και στη δεοντολογία των σχέσεων που αναπτύσσουν με τις τοπικές και τις περιφερειακές κοινότητες που ερευνούν.

- Η οργάνωση του χώρου και οι μετασχηματισμοί των περιφερειακών και των τοπικών πολιτισμών και των συλλογικών ταυτοτήτων μέσα από εθνογραφικά παραδείγματα: Αρχικά προσεγγίζεται η παραδοσιακή οργάνωση του χώρου και η συγκρότηση των τοπικών κοινοτήτων και των πολιτισμών τους (18ος-αρχές 20ου αιώνα). Εστιάζουμε στις δομές, στις αξίες και τις πρακτικές της συγένειας, της οικογένειας, του φύλου, της ηλικίας και της κοινωνικής διαστρωμάτωσης, στις σχέσεις παραγωγής, εξουσίας και αλληλεγγύης των παραδοσιακών κοινωνιών, στα ήθη, τα έθιμα, τις τελετουργίες και τα σύμβολά τους. Στη συνέχεια, διερευνώνται οι μετασχηματισμοί που επέφερε η νεωτερικότητα στις σχέσεις των μελών των περιφερειακών και τοπικών κοινωνιών μεταξύ τους και με τους ίδιους τους τόπους καταγωγής τους. Συγκεκριμένα, διερευνώνται οι αλλαγές στις αναπαραστάσεις των τοπικών πολιτισμών και ταυτοτήτων, τις οποίες επέ-

φερε η μετανάστευση (εντός και εκτός Ελλάδος), η εγκατάλειψη της αγροτοκτηνοτροφικής ζωής και οικονομίας και η αστικοποίηση του πληθυσμού. Αναλύονται οι νέοι τρόποι πολιτικής και πολιτειακής οργάνωσης του ελληνικού χώρου (περιφέρειες, δήμοι, κοινότητες) και οι νέες συλλογικότητες που προκύπτουν ως αποτέλεσμα της απεδαφοποίησης του πολιτισμού και της ταυτότητας (πολιτιστικοί σύλλογοι, σύλλογοι στο διαδίκτυο). Εξετάζουμε την αποϊεροποίηση των τοπίων, τα οποία γίνονται αντικείμενα οικονομικής εκμετάλλευσης, αλλά και τις μορφές αντίστασης των αστικοποιημένων πληθυσμών και των μελών των διασπορών, που επιδιώκουν τη διατήρηση, την αναβίωση και την ενδυνάμωση των πατριδικών τους κοινοτήτων μέσα από ταξίδια επιστροφής, προσκυνήματα, ανταμύματα και πανηγύρια. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η συμβολική ανασυγκρότηση των τόπων καταγωγής μέσα από τη συλλογική μνήμη, τις μνημονικές αφηγήσεις, τη μεταβίβαση των τοπικών μύθων και συμβόλων και τη δημιουργία τόπων μνήμης και μεταμνήμης για τις επερχόμενες γενιές. Τέλος, διερευνάται η επίδραση των εθνικών και παγκόσμιων πολιτιστικών πολιτικών στη διαμόρφωση των σύγχρονων περιφερειακών και τοπικών πολιτισμών στο πλαίσιο της παγκόσμιας οικονομίας, μέσω των δράσεων του τουρισμού και της διαχείρισης του λαϊκού πολιτισμού. Ειδικότερα, εξετάζουμε τις επιπτώσεις της εφαρμογής της Σύμβασης της UNESCO για τη διαφύλαξη της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς (Intangible Cultural Heritage) στην Ελλάδα και τις προσπάθειες των τοπικών και περιφερειακών φορέων να καταχωρίσουν σημαντικά πολιτισμικά τους στοιχεία στο Εθνικό Ευρετήριο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, επιδιώκοντας την εθνική και διεθνή αναγνώριση και κατοχύρωσή τους με στόχο την οικονομική, κοινωνική και πολιτισμική τους αειφορία.

5. Η διδασκαλία του λαϊκού πολιτισμού στο σχολείο. Η έννοια της Εθνογραφίας – Σχολικής Εθνογραφίας

Το μάθημα διαρθρώνεται γύρω από τους δύο άξονες που δηλώνονται στον τίτλο του. Σε ό,τι αφορά στη διδασκαλία του λαϊκού πολιτισμού θα διερευνηθεί η θέση που αυτός κατέχει στα Προγράμματα Σπουδών τόσο της Πρωτοβάθμιας όσο και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στις ποικίλες εκφάνσεις του (π.χ. λαϊκή λογοτεχνία κ.λπ.). Επιπρόσθετα, φοιτητές και φοιτήτριες θα κληθούν να προβληματιστούν πάνω στους τρόπους αξιοποίησης του λαϊκού πολιτισμού στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσα από διάφορες διαδικασίες. Το μάθημα περιλαμβάνει πρακτικές καθοδήγησης στις διδακτικές μεθόδους, την προετοιμασία του μαθήματος, διδακτικές παρατηρήσεις, σχεδιασμός μαθήματος, δημιουργία σχεδίων διδασκαλίας κ.λπ.

Συμπληρωματικά προς τους παραπάνω στόχους και διαδικασίες δρα και η σχολική εθνογραφία. Μέσα από την εξέταση της σχέσης ατόμων, πολιτισμών, μάθησης και διδασκαλίας, οι φοιτητές θα αντιληφθούν ότι το σχολείο μπορεί να αποτελεί μια ιδιαίτερη εθνογραφική περιοχή, τα μέλη της οποίας έχουν τους δικούς τους κώδικες επικοινωνίας κ.λπ. Το μάθημα εξετάζει, μεταξύ άλλων, διάφορες πτυχές του λαϊκού πολιτισμού των παιδιών (children's folklore / childlore) και τη σύνδεσή τους με το σχολικό χώρο.

6. Χωριό-πόλη, αγροτικοί-αστικοί πολιτισμοί και λογοτεχνία (19ος έως πρώιμος 21ος αιώνας) στην Ελλάδα

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες σε διεπιστημονική ερμηνευτική προσέγγιση του πεδίου της λογοτεχνίας από τη σκοπιά της σύγχρονης λαογραφίας. Το μάθημα:

1) Αναλύει τη λαογραφική έρευνα στον ελληνικό αγροτικό και αστικό χώρο από την ίδρυση της λαογραφικής επιστήμης από τον Νικόλαο Πολίτη μέχρι τις μέρες μας. Επιπρόσθετα, θα γίνει αναλυτικά λόγος για τις εξελίξεις στον κλάδο της αστικής λαογραφίας στην Ευρώπη και την Αμερική (κύριοι εκπρόσωποι και θεωρητικά ρεύματα).

2) Ενημερώνει για τις βασικές θεματικές και τα αντικείμενα λαογραφικής έρευνας στον αγροτικό και αστικό χώρο.

3) Μελετά τις σύγχρονες μετεξελίξεις και τους μετασχηματισμούς των ειδών του έντεχνου λαϊκού λόγου, στον αστικό και στον αγροτικό χώρο, υπό τη δραστική επίδραση των κοινωνικών-οικονομικών και πολιτισμικών εξελίξεων των τελευταίων δεκαετιών: αστικοί θρύλοι, αυτοβιογραφίες και αφηγήσεις ζωής, κουτσομπολιό, φήμες, διαδόσεις, σταυρόλεξα, γρίφοι κλπ. σε εφημερίδες, παροιμιακές παρομοιώσεις, σύγχρονες συνθηματικές γλώσσες των σπαδών και άλλων κοινωνικών ομάδων, το παραμύθι στον κόσμο του θεάματος (π.χ. κινηματογράφος) και τη μαζική βιομηχανία.

4) Αναδεικνύει τη δυνατότητα μελέτης και έρευνας των πολιτισμών των χωριών και των πόλεων, μέσα από τη λαογραφική προσέγγιση έργων της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Ειδικότερα, θα αναλυθούν κείμενα σημαντικών συγγραφέων του 19ου (Μ. Μητσάκης, Αλ. Παπαδιαμάντης, Γρ. Ξερόπουλος, Δ. Βουτυράς, Ιω. Κονδυλάκης κ.ά.) και 20ού αιώνα (Δ. Σωτηρίου, Αν. Φραγκιάς, Δ. Χατζής Γ. Ιωάννου, Μ. Δούκα, Γ. Σκαμπαρδώνης, Σ. Δημητρίου κ.ά.), ώστε να αναδειχθούν αφενός οι αναπαραστάσεις των κοινωνικών δομών και των πολιτισμικών νοοτροπιών, καθώς και οι κοινωνικοί μετασχηματισμοί και οι πολιτισμικές μεταβολές, όπως αποτυπώθηκαν στη λογοτεχνία διαφόρων χρονικών περιόδων. Ειδικότερα θέματα που θα απασχολήσουν τους φοιτητές: οι μετασχηματισμοί της αστικής τοπογραφίας και η δημιουργία νέων χώρων δράσης μέσα στις πόλεις, οι κοινωνικές ομάδες όπως διαμορφώθηκαν στην ελληνική πόλη τον 19ο και τον 20ό αιώνα, νέες νοοτροπίες, αντιλήψεις και συμπεριφορές που υιοθέτησαν οι κάτοικοι των ελληνικών πόλεων, η αστική κοινωνικότητα, η καθημερινή ζωή στους δημόσιους χώρους της πόλης ως "παράσταση". Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ανάλυση του αγροτο-αστικού δίπολου και στην ημιτελή αστικοποίηση της νεοελληνικής κοινωνίας, που έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση των πολλαπλών ταυτοτήτων των κατοίκων των αστικών κέντρων στην Ελλάδα κατά τα τέλη του 19ου και καθ' όλη τη διάρκεια του 20ού αιώνα.

Τέλος, θα γίνει αναφορά στις αναπαραστάσεις της σύγχρονης κοινωνικής και οικονομικής κρίσης στην ελληνική πόλη μετά το 2010, και σε έργα συγγραφέων των πρώτων δεκαετιών του 21ού αιώνα (Ρ. Γαλανάκη, Ερ. Σωτηροπούλου, Χρ. Χρυσόπουλος, Γ. Τσίρμπας κ.ά.).

Μαθήματα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά

7. Προσεγγίσεις του πολιτισμικού ιδεώδους των ύστερων βυζαντινών χρόνων και της τουρκοκρατίας

Το πολιτισμικό ιδεώδες του Βυζαντίου ασφαλώς ήταν ανέκαθεν πολύ σημαντικό με αποτέλεσμα να αποτελεί αντικείμενο μεγάλης και ποικίλης επιστημονικής έρευνας από διάφορους επιστημονικούς κλάδους που όλοι συνέκλιναν στη σημασία της σπουδαιότητάς του. Όμως η περίοδος της Ύστερης Βυζαντινής εποχής και κατόπιν αυτή της Τουρκοκρατίας διέφυραν ιδιαίτερα το πολιτισμικό πεδίο του Βυζαντίου με αποτέλεσμα το ιδεώδες του να αποβεί ιδιαίτερος σημαντικός για την εξέλιξη όχι μόνο του ελληνισμού αλλά και των γύρω από αυτόν λαών. Η συχνή επαφή με άλλους λαούς, η ανταλλαγή επισκέψεων των Βυζαντινών σε ξένα παλάτια, η υποδοχή πλείστων αντιπροσωπειών από άλλες χώρες με διαφορετικά ήθη και έθιμα, οι συμμαχίες και ο συγχρωτισμός είτε από γάμους είτε από αιχμαλωσίες και πάρα πολλά ακόμη άλλα σημαντικά γεγονότα, τα οποία δεν έχει νόημα να απαριθμηθούν, δημιούργησαν ένα καινούργιο, θα λέγαμε, πολιτισμικό γίνεσθαι. Από την άλλη πλευρά η έκρηξη των επιστημών έρχεται να συμπληρώσει το ψηφιδωτό των μεταβολών της εποχής. Και όλα αυτά περνούν και στην Τουρκοκρατία, αφού σχεδόν όλη η Βυζαντινή Αυτοκρατορία υποδουλώνεται στους κατακτητές της. Και ενώ εδώ θα περίμενε κάποιος να σταματήσει ή προσωρινά να ανακοπεί η πολιτισμική εξέλιξη, ο τουρκοκρατούμενος κόσμος συνεχίζει να εξελίσσει τον πολιτισμό του υπό συνθήκες αιχμαλωσίας. Όπως, λοιπόν, γίνεται καταφανές το πολιτισμικό ιδεώδες της περιόδου αυτής είναι ένα αντικείμενο στο οποίο επιβάλλεται να συναντηθούν και να συνεργαστούν, θα έλεγα με ζήλο, τόσο όσοι ασχολούνται με τον Βυζαντινό Πολιτισμό αλλά και όσοι ασχολούνται με τους κλάδους της Λαογραφίας, π.χ. Αστική Λαογραφία, Κοινωνική Ανθρωπολογία, Εθνική Λαογραφία κ.λπ.

Στο παραπάνω πλαίσιο, το μάθημα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη μελέτη όψεων της καθημερινής ζωής αυτής της περιόδου, μέσα από ιστορικές και αρχαιολογικές πηγές.

8. Λαϊκή λατρεία: κείμενα και παραδόσεις

i. Εισαγωγή στις έννοιες της θρησκείας και της λατρείας. Διαχρονική εξέταση των εννοιών, με βάση τις σύγχρονες θρησκευτικές και κοινωνιολογικές θεωρίες. (Βιβλίο αναφοράς: Μ. Eliade-I. Couliano, Λεξικό των θρησκειών, μετάφρ. Ευ. Γαζή, εκδ. Χατζηνικολή, Αθήνα 1992).

ii. Θρησκευτικότητα και λαϊκή λατρεία ως ειδικά αντικείμενα της επιστήμης της Λαογραφίας. Θρησκευτική Λαογραφία. Σύγχρονες αντιλήψεις. (Βιβλίο αναφοράς: Μανόλη Βαρβούνη, Εισαγωγή στη θρησκευτική Λαογραφία, τόμοι 2, Αθήνα 2017).

iii. Η θρησκεία στην Ελλάδα διαχρονικά (αρχαιότητα, Βυζάντιο, νεότερος ελληνισμός). (Βιβλία αναφοράς: Μ. Nilsson, Ελληνική λαϊκή θρησκεία, μετάφρ. Ι. Θ. Κακριδή, Αθήνα 1966. Γ. Μέγα, Ελληνικά έορταί και έθιμα της λαϊκής λατρείας, β' έκδ. εν Αθήναις 1963. Γ. Σπυριδάκη, Ελληνική Λαογραφία. Λαϊκός πολιτισμός των νεωτέρων Ελλήνων. Τεύχος Β'. Κοινωνικός και πνευματικός βίος, εν Αθήναις 1975).

iv. Μελέτη αντιπροσωπευτικών κειμένων από την αρ-

χαιότητα και το Βυζάντιο (π.χ. τελετουργικό Ελευσινίων μυστηρίων, συναξάρια στρατιωτικών αγίων). Τα συναξάρια ως μείγμα ιστορίας και παράδοσης. Φιλολογικές μέθοδοι αποκάθαρσης. (Βιβλίο αναφοράς: Θεοχ. Δετοράκη, Εισαγωγή στη σπουδή των αγιολογικών κειμένων. Πανεπιστημιακές παραδόσεις. β' έκδ. Ρέθυμνο 1992).

Παραδόσεις του ελληνικού λαού. Μελέτη αντιπροσωπευτικών δειγμάτων. Συγκριτική εξέταση με αντίστοιχα κείμενα της παρ. iv. Τα ειδολογικά χαρακτηριστικά επωνύμων κειμένων και ανωνύμων παραδόσεων. (Βιβλίο αναφοράς: Ν. Γ. Πολίτου, Μελέται περί του βίου και της γλώσσης του ελληνικού λαού. Παραδόσεις, τόμοι 2, β' έκδ. Αθήναι 1965).

Μαθήματα επιλογής

Πρόκειται για μαθήματα από τον Ανοικτό Πίνακα που περιλαμβάνονται στα προσφερόμενα σεμινάρια από το ΠΜΣ «Δέξιππος» και το ΠΜΣ «Κοραής», με την προσθήκη των παρακάτω:

9. Συγκριτική Λαογραφία- Λαϊκοί πολιτισμοί στη ΝΑ Ευρώπη, τη Μεσόγειο κ.λπ.

Το μάθημα εξετάζει έναν από τους σημαντικότερους κλάδους της λαογραφικής επιστήμης, τη Συγκριτική Λαογραφία. Ειδικότερα, οι φοιτητές θα ασχοληθούν με την έννοια της σύγκρισης και την αξιοποίηση της στο πλαίσιο των λαογραφικών σπουδών τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς. Επιπλέον, στο μάθημα θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στους λαϊκούς πολιτισμούς των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Μεσογείου μέσω της ανάλυσης παραδειγμάτων συγκριτικού χαρακτήρα, που αφορούν στις εθνογραφικές αυτές περιοχές, με την εξέταση των ιστορικών και κοινωνικών τους συμφραζόμενων.

10. Από την επιτόπια έρευνα στο Λαογραφικό αρχείο: Καταγραφή, Συλλογή, Τεκμηρίωση.

Η λαογραφία είναι η επιστήμη που μελετά το λαϊκό πολιτισμό, ασχολείται λοιπόν με τις λαϊκές ομάδες, τις δοξασίες, τις πράξεις και τις αφηγηματικές πρακτικές των ανθρώπων. Αυτό προϋποθέτει την προσέγγιση της παράδοσης ως μιας ζωντανής, δυναμικής διαδικασίας μέσα στο πλαίσιο της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας, αντίθετα με τις προσεγγίσεις που την τοποθετούν σε ένα αχρονικό και αίστορικό πλαίσιο. Σε αυτό το πλαίσιο απαιτείται η αναζήτηση της ζώσας παράδοσης, η διερεύνηση των παραμέτρων σύνδεσής της με τους όρους ζωής των τοπικών κοινωνιών και η ποιοτική ανάλυση των δεδομένων που συλλέγονται επιτόπου. Η επιτόπια ποιοτική έρευνα, η έρευνα in situ, επιτρέπει να γνωρίσουμε σε βάθος το λαϊκό μας πολιτισμό και τη πολιτισμική δημιουργία στις σύγχρονες τοπικές κοινωνίες.

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξέταση των ποιοτικών μεθόδων έρευνας στο πλαίσιο της λαογραφικής επιστήμης, καθώς επίσης και η άσκηση των φοιτητών στις μεθόδους της επιτόπιας έρευνας, η ενεργητική συμμετοχή τους στη διαδικασία του σχεδιασμού και διεξαγωγής της έρευνας, της οργάνωσης του λαογραφικού υλικού και παρουσίασής του με τη χρήση πολυμέσων, καθώς και της συγγραφής του κειμένου. Εξετάζεται επίσης η συμβολή των νέων τεχνολογιών στη ανάλυση των δεδομένων αλλά και οι εκπαιδευτικές χρήσεις και εφαρμογές τους.

Πιο συγκεκριμένα οι φοιτητές θα διδαχθούν τις θεωρίες και μεθόδους για τη διεξαγωγή της επιτόπιας έρευνας, τον σχεδιασμό της έρευνας, τις μεθόδους συλλογής του υλικού, την ερευνητική ηθική και την παρουσίαση των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

11. Μύθος, παραμύθι, παροιμία, θρύλος λαϊκή ποίηση (τραγουδι), αυτοβιογραφική διήγηση, προφορική ιστορία, νέες μορφές του έντεχνου λαϊκού λόγου: θεωρητικές και εφαρμοσμένες προσεγγίσεις.

Το μάθημα εξετάζει τα είδη της λαϊκής αφήγησης, δίνοντας έμφαση στο περιεχόμενο, τη μορφή και της λειτουργίες των αφηγήσεων, τα οποία μελετώνται με βάση τις θεωρίες και μεθοδολογίες της λαογραφικής επιστήμης. Εξετάζει ειδικότερα τη μορφή, τη δομή, τα κοινωνικά και παραστασιακά πλαίσια των προφορικών αφηγήσεων αλλά και τη ανάπτυξη των μορφών και θεμάτων του λαϊκού πολιτισμού ως λογοτεχνικών μορφών. Δίνεται έμφαση στη συμβολή των λαογραφικών εννοιών και θεωριών στη λογοτεχνική ανάλυση και ερμηνεία αλλά και στις φιλολογικές προσεγγίσεις που συνεισφέρουν στην ανάλυση και ερμηνεία του λαϊκού πολιτισμού.

Το μάθημα αναφέρεται επίσης στη μορφή, δομή, κοινωνικά και παραστασιακά πλαίσια των αυτοβιογραφικών αφηγήσεων και των συναφών με αυτές ειδών, όπως οι αφηγήσεις προσωπικής εμπειρίας, τα μεμοράτα, τα φαμπουλάτα και οι αφηγήσεις ζωής.

Τα προσφερόμενα από τα παραπάνω θέματα στο μάθημα αυτό είναι πιθανό να διαφέρουν από εξαμήνο σε εξαμήνο.

Άρθρο 7

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον 13 εβδομάδες διδασκαλίας και μία εβδομάδα εξετάσεων. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου, σε περίπτωση αποτυχίας, εξετάζονται επαναληπτικώς κατά το πρώτο δεκάημερο του Οκτωβρίου του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους.

Η παρακολούθηση των μαθημάτων/σεμιναρίων κ.λπ. είναι υποχρεωτική.

Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

Σε περίπτωση που ο αριθμός απουσιών ενός φοιτητή υπερβαίνει τις τρεις (3) ανά μάθημα, αυτός επαναλαμβάνει το μάθημα. Εάν υπερβαίνει τις εννέα (9) απουσίες στο σύνολο των μαθημάτων του εξαμήνου, τίθεται θέμα διαγραφής του φοιτητή. Το εν λόγω θέμα εξετάζεται από τη ΣΕ, η οποία γνωμοδοτεί σχετικά στη Συνέλευση του Τμήματος.

Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του ΠΜΣ πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών ή με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή με συνδυασμό των ανωτέρω. Ο διδάσκων επιλέγει τον

τρόπο αξιολόγησης του κάθε μαθήματος. Η βαθμολόγηση γίνεται με την κλίμακα 1-10 (άριστα 10, βάση 5) χρησιμοποιούμενων και δεκαδικών αριθμών, κατά την κρίση του διδάσκοντος. Η βαθμολογία των μαθημάτων κατατίθεται στη Γραμματεία του ΠΜΣ εντός 20 ημερών από τη λήξη της εξεταστικής περιόδου.

Τεχνικά χαρακτηριστικά εργασιών:

Μέγεθος σελίδας: Α4, Γραμματοσειρά: Times New Roman, Μέγεθος γραμματοσειράς: 12 στιγμές (υποσημειώσεις: 10 στιγμές), Διάστιχο: 1,5, Έκταση: 10-35 σελίδες ή 3.500-8.500 λέξεις. Η έκταση καθορίζεται από τον διδάσκοντα, αλλά θα πρέπει να βρίσκεται εντός των παραπάνω ορίων. Στα όρια αυτά συμπεριλαμβάνονται οι υποσημειώσεις, αλλά εξαιρούνται η βιβλιογραφία, οι βραχυγραφίες και τυχόν παραρτήματα (σώματα κειμένων, εικονογράφηση κ.λπ.).

Προθεσμία παράδοσης και διόρθωσης εργασιών:

Χειμερινό εξάμηνο: Παράδοση μέχρι 31 Μαρτίου, Διόρθωση μέχρι 31 Μαΐου.

Εαρινό εξάμηνο: Παράδοση μέχρι 30 Σεπτεμβρίου, Διόρθωση μέχρι 15 Νοεμβρίου.

Εργασίες που δεν τηρούν το προκαθορισμένο όριο έκτασης τροποποιούνται αναλόγως με υπόδειξη του επιβλέποντος. Η μη τήρηση της προθεσμίας παράδοσης, η μη παράδοση εργασίας ή η αποτυχία στις εξετάσεις συνεπάγεται επανάληψη του μαθήματος. Οι προθεσμίες μπορούν να αλλάξουν μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μετά από αίτηση του φοιτητή, αιτιολογημένη εισήγηση του διδάσκοντος και έγκριση της ΣΕ του ΠΜΣ.

Για την απόκτηση ΔΜΣ κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των προσφερόμενων μαθημάτων του ΠΜΣ και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι εκατόν είκοσι (120) ECTS.

Εάν μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει δις στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, ούτως ώστε, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, να θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ της Σχολής, τα μέλη της οποίας έχουν το ίδιο ή συναφές αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδάσκων.

Στο τέταρτο (4ο) εξάμηνο του Προγράμματος προβλέπεται η εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η αίτηση του υποψηφίου για την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση των σεμιναριακών υποχρεώσεών του, και πάντως μετά το πέρας του τρίτου εξαμήνου. Η Συντονιστική Επιτροπή, ύστερα από αίτηση του υποψηφίου στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο προτεινόμενος επιβλέπων και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, ορίζει τον επιβλέποντα και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο επιβλέπων.

Μετά από αιτιολογημένη αίτηση του υποψηφίου και εισήγηση του επιβλέποντος, δύναται η ΣΕ να εγκρίνει

τροποποίηση ή αλλαγή του θέματος της διπλωματικής εργασίας, καθώς και αντικατάσταση του επιβλέποντος ή μελών της εξεταστικής επιτροπής.

Ο Επιβλέπων και τα μέλη των τριμελών εξεταστικών επιτροπών της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας προέρχονται από τους διδάσκοντες στο ΠΜΣ.

Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι η ελληνική.

Τεχνικά χαρακτηριστικά διπλωματικών εργασιών: Χρώμα εξωφύλλου: λευκό ή ανοιχτό πράσινο, Μέγεθος σελίδας: A4, Γραμματοσειρά: Times News Roman, Μέγεθος γραμματοσειράς: 12 στιγμές (υποσημειώσεις: 10 στιγμές), Διάστιχο: 1,5, Έκταση: 50-100 σελίδες ή 15.000-35.000 λέξεις. Η έκταση καθορίζεται από τον επιβλέποντα, αλλά θα πρέπει να βρίσκεται εντός των παραπάνω ορίων. Στα όρια αυτά συμπεριλαμβάνονται οι υποσημειώσεις, αλλά εξαιρούνται η βιβλιογραφία, οι βραχυγραφίες και τυχόν παραρτήματα (σώματα κειμένων, εικονογράφηση κ.λπ.).

Προθεσμία παράδοσης και διόρθωσης:

Παράδοση: Το τέλος του ημερολογιακού έτους το οποίο περιλαμβάνει το τέταρτο ακαδημαϊκό εξάμηνο της φοίτησης του μεταπτυχιακού φοιτητή, με δυνατότητα παράτασης έως ένα χρόνο, εντός της συνολικής διάρκειας των τριών ετών. Διόρθωση: Εντός δύο μηνών από την παράδοση της εργασίας.

Η διπλωματική εργασία παραδίδεται σε τρία αντίτυπα στα μέλη της εξεταστικής επιτροπής. Ο φοιτητής οφείλει να λάβει υπόψη του τις παρατηρήσεις των εξεταστών πριν από τη διαμόρφωση της τελικής μορφής της εργασίας.

Για να εγκριθεί η εργασία ο φοιτητής οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής, σε ημερομηνία που καθορίζεται από την επιτροπή, εντός μηνός από τη διόρθωση. Η βαθμολόγηση γίνεται με την κλίμακα 1-10 (άριστα 10, βάση 5), χρησιμοποιούμενων και δεκαδικών αριθμών κατά την κρίση των διδασκόντων, και ο τελικός βαθμός προκύπτει από τον μέσο όρο των βαθμών των τριών εξεταστών. Αν η βαθμολογική απόκλιση μεταξύ του βαθμού του επιβλέποντος και του βαθμού του δεύτερου ή τρίτου εξεταστή υπερβαίνει τους τρεις (3) βαθμούς, η ΣΕ ορίζει άλλον εξεταστή από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος με ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο, και ο τελικός βαθμός είναι ο μέσος όρος που προκύπτει από τον βαθμό του νέου βαθμολογητή με τους δύο πλησιέστερους προς αυτόν βαθμούς των τριών πρώτων εξεταστών. Η βαθμολογία κατατίθεται στη Γραμματεία του ΠΜΣ.

Μετά την έγκριση της διπλωματικής εργασίας και πριν από την καθομολόγηση, ο μεταπτυχιακός φοιτητής υποχρεούται να καταθέσει αντίτυπο της στην τελική της μορφή, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή η οποία δεν επιδέχεται επεμβάσεις (CD ROM/pdf), στην οποία έχουν απαραίτητως ληφθεί υπόψη οι παρατηρήσεις των εξεταστών, στη Βιβλιοθήκη της Φιλοσοφικής Σχολής. Επίσης, απαιτείται ηλεκτρονική κατάθεση της διπλωματικής εργασίας στο Ψηφιακό Αποθετήριο «ΠΕΡΓΑΜΟΣ», σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ. Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες, εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος Φι-

λολογίας. Τα δικαιώματα πρόσβασης στη διπλωματική εργασία κατά τα τρία πρώτα έτη ορίζονται από έντυπο που συμπληρώνει ο φοιτητής κατά την κατάθεσή της στη Βιβλιοθήκη.

Οι φοιτητές και οι κάτοχοι ΔΜΣ οφείλουν να αναφέρουν την συναφή ιδιότητά τους στις δημοσιεύσεις που πραγματοποιούν επί του αντικείμενου της έρευνάς τους.

Άρθρο 8 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

1. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Το Ίδρυμα υποχρεούται να εξασφαλίσει στους φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία. Αυτό επιτυγχάνεται με τη συνεργασία της Μονάδας Προσβασιμότητας του ΕΚΠΑ.

2. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του ΠΜΣ, διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις που οργανώνονται από το ΠΜΣ.

3. Η Συνέλευση του Τμήματος Φιλολογίας, μετά την εισήγηση της ΣΕ, δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών εάν:

- υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα,
- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ, όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά στην αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- αυτοδίκαια, κατόπιν αιτήσεώς των.

4. Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, με ερωτηματολόγιο που καταρτίζεται από τη ΣΕ και υποβάλλεται από τους φοιτητές σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή. Τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια φυλάσσονται στη Γραμματεία του Προγράμματος. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης κοινοποιούνται στον διδάσκοντα.

5. Η καθομολόγηση γίνεται ενώπιον της Συνέλευσης του Τμήματος Φιλολογίας και σε χώρο του Τμήματος ή της Σχολής, παρουσία του Διευθυντή του ΠΜΣ ή του Αναπληρωτή του, του Προέδρου του Τμήματος ή του Αναπληρωτή του, του Κοσμήτορος και, κατά τις δυνατότητες, του εκπροσώπου του Πρυτάνεως. Πιο συγκεκριμένα στο πλαίσιο του ΠΜΣ «Λαϊκός Πολιτισμός και Λογοτεχνία - Γεώργιος Α. Μέγας» απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με ειδίκευση «Λαϊκός πολιτισμός και λογοτεχνία». Ο τύπος της καθομολόγησης και του Διπλώματος ορίζονται από τη Σύγκλητο του ΕΚΠΑ.

6. Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν απονέμεται σε φοιτητή, του οποίου ο τίτλος σπουδών πρώτου κύ-

κλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωρισθεί από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), σύμφωνα με τον ν. 3328/2005 (Α' 80).

Άρθρο 9 ΥΠΟΔΟΜΗ ΠΜΣ

1. Για την εύρυθμη λειτουργία του ΠΜΣ θα διατεθούν αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα, βιβλιοθήκες και εργαστήρια του Τμήματος Φιλολογίας, συμπεριλαμβανομένου και του Λαογραφικού Μουσείου και Αρχείου.

2. Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του ΠΜΣ γίνεται από τη Γραμματεία του ΠΜΣ, η οποία στελεχώνεται από διοικητικούς υπαλλήλους του Τομέα Βυζαντινής Φιλολογίας και Λαογραφίας και του Τμήματος Φιλολογίας.

3. Η χρηματοδότηση του ΠΜΣ μπορεί να προέρχεται από:

α) τον προϋπολογισμό του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και των συνεργαζόμενων για την οργάνωση του φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 43 του ν. 4485/2017,

β) τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,

γ) δωρεές, παροχές, κληροδοτήματα και κάθε είδους χορηγίες φορέων του δημόσιου τομέα, όπως οριοθετείται στην περίπτωση α της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143) ή του ιδιωτικού τομέα,

δ) πόρους από ερευνητικά προγράμματα,

ε) πόρους από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών,

στ) μέρος των εσόδων του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),

ζ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

4. Κατά τη λήξη της θητείας της ΣΕ, με ευθύνη του απερχόμενου Διευθυντή, συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου και των λοιπών δραστηριοτήτων του Π.Μ.Σ., ο οποίος κατατίθεται στο Τμήμα Φιλολογίας του ΕΚΠΑ. Ο εν λόγω απολογισμός αποστέλλεται στα αρμόδια όργανα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

5. Η εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση του Π.Μ.Σ. θα γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 10 ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ ΠΜΣ

Οι διδάσκοντες στο ΠΜΣ προέρχονται, σύμφωνα με το άρθρο 36 του ν. 4485/2017, κατά 60% τουλάχιστον

από: μέλη Δ.Ε.Π. και Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., ή αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή διδάσκοντες σύμφωνα με το π.δ. 407/1980 (Α' 112) ή το άρθρο 19 του ν. 1404/1983 (Α' 173) ή την παρ. 7 του άρθρου 29 του ν. 4009/2011, ή ομότιμους καθηγητές (άρθρο 69, ν. 4386/2016). Οι διδάσκοντες πρέπει να είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος εκτός και αν το γνωστικό τους αντικείμενο είναι εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας, για το οποίο δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.

Με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, και εφόσον οι ανωτέρω διδάσκοντες δεν επαρκούν, ανατίθεται διδασκαλία σε: μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ, ερευνητές από ερευνητικά κέντρα του αρ. 13Α, ν. 4310/2014 και της Ακαδημίας Αθηνών, επισκέπτες καταξιωμένους επιστήμονες από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο, καλλιτέχνες ή επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, επισκέπτες μεταδιδακτορικούς ερευνητές, Έλληνες ή αλλοδαπούς νέους επιστήμονες, κάτοχους διδακτορικού διπλώματος (παρ. 7, άρθρο 16, ν. 4009/2011), ή γίνονται νέες προσλήψεις/ συμβάσεις σύμφωνα με τα ανωτέρω (παρ. 1, 2, 5 και 6, άρθρο 36, ν. 4485/2017).

Η ανάθεση διδασκαλίας μαθημάτων, σεμιναρίων και ασκήσεων του ΠΜΣ γίνεται ύστερα από εισήγηση της ΣΕ και έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Οι προσκλήσεις προς ομότιμους καθηγητές, αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. και επισκέπτες καθηγητές από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή για διδασκαλία μαθήματος, ολοκλήρου ή μέρους του, υποβάλλονται από τους διδάσκοντες κατά την κατάρτιση του προγράμματος διδασκαλίας και εγκρίνονται από τη ΣΕ και ακολούθως από τη Συνέλευση του Τμήματος. Οι κατά τα ως άνω προσκαλούμενοι δεν λαμβάνουν αποζημίωση. Οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής των ανωτέρω στο ΠΜΣ ρυθμίζονται κατά περίπτωση από τη ΣΕ.

Για κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και λειτουργία του ΠΜΣ που δεν περιλαμβάνεται ρητώς στον ανωτέρω Κανονισμό, επιλαμβάνεται η ΣΕ και η Συνέλευση του Τμήματος.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης
ΜΕΛΕΤΙΟΣ - ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

Ιστότοπος: **www.et.gr**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

